

Arkitektene Aashild Mariussen og Arne Sunde liker parkene og plassene i Pilestredet Park. Her prøver de spillebordet på Ballplassen.

Pilestredet Park - fra byplan til bydel, fra idé til virkelighet

I 1991 utlyste Statsbygg en åpen arkitektkonkurranse om fremtidig utvikling av tomten til det gamle Rikshospitalet i Oslo sentrum. Spor Arkitekter AS vant konkurransen med forslaget "Hospitality". Pilebladet har tatt en tur i parken med arkitektene Arne Sunde og Aashild Mariussen for å høre om deres visjoner for Pilestredet Park har blitt oppnådd.

- Vår strategi var å beholde bystruktur og kvartaler i det eksisterende sykehusanlegget. Det var også viktig å beholde muren og avgrensningen mot byen, både av antikvariske grunner og for å skjerme boligmiljøet. Det lukkede området skulle på den annen side åpnes for gjennomgang, og på denne måten integreres i omkringliggende by, forklarer Arne Sunde mens han peker på gang- og sykkelvei som går fra Bislett i Sofies gate, gjennom Pilestredet Park mot St. Olavs plass og sentrum.

- Denne sykkelveien er et sentralt element i planforslaget. En åpning gjennom Kirurgibygget mot parken var også av betydning for intern kommunikasjon. Hovedgrepene har overlevd den senere utviklingsprosessen.

- Parker og plasser er blitt veldig fine, og vi må rose landskapsarkitekten, sier både Sunde og Mariussen. - Særlig bruk av vannet i parken, som renner i åpne renner og gir liv til uterommene.

- Vi har samarbeidet med både By- og Riksantikvar for å ta vare på verdifulle bygninger og større landskapselementer, slik som blant annet Kirurgibygget, Kvinneklinikken og parkanleggene. Medisinbygget ble revet, men mange av bygningselementene derfra er gjenbrukt både i Parkhuset og andre steder. ▷

Spor Arkitekters visjon for Pilestredet Park.

Ny bydel er født

Det var et mål å skape et variert boligområde med lokal service, arbeidsplasser og undervisning. "Hospitality" ble bearbejdet frem til detaljert reguleringsplan. Hovedstrukturen ble beholdt, men tettheten ble noe økt. Haugen vest for Kvinne-klinikken ble avsatt til byggeområde i stedet for park.

- Hadde Statsbyggs byøkologiske prosjekt knyttet til Pilestredet Park startet tidligere, hadde kanskje omfanget av park blitt prioritert høyere, sier Aashild Mariussen som også har vært prosjektmedarbeider for byøkologisk program for Pilestredet Park "Fra sykehus til sunne hus".

- Helhetsinntrykket er lyst og moderne, men kanskje med for lite variasjon i arkitekturen, konstaterer Sunde.

- B-feltet er vår favoritt. Ved å rive Medisinbygget fikk vi til disposisjon et større område med mulighet for parkmessig opparbeidelse rundt boligblokkene, sier Mariussen.

- Det har gått 10 år siden reguleringsplanen ble vedtatt. Det er morsomt å se etter så lang tid at det vi tegnet er snart realisert, og at Pilestredet Park ligner veldig på det vi tegnet på papiret, konkluderer de fornøyde arkitektene.

"Hospitality", laget av Spor Arkitekter AS.
Foto: Mirjana

Pilestredet Park er så å si ferdig. Parker, plasser, veier og infrastruktur, som Statsbygg har vært ansvarlig for, er allerede tatt i bruk. Når hele utbyggingen er gjennomført, og siste husene bygget, vil Pilestredet Park ha nærmere 1400 boliger, ulike typer av næringsvirksomhet, kontor, dagligvareforretninger, to barnehager og lokaler for undervisning og administrasjon for Høgskolen i Oslo.

I alle faser av utviklingen, under planleggingen, under utbyggingen og ved driften vil erfaringene fra Pilestredet Park fremstå som et eksempel på gjenbruk og bærekraftig utvikling.

For dette har prosjektet fått flere viktige priser.

Statsbygg har hatt ansvaret for utviklingen av tomten hvor Rikshospitalet lå fra 1883 til sykehuset flyttet til Gaustad i mai 2000. Planlegging og utbygging er gjennomført i samarbeid med Oslo kommune og utbyggere av de ulike deler av området.

Historien om Pilestredet Park henger nøye sammen med planene om flytting av Rikshospitalet. Og historien går langt tilbake i tid. Allerede da sykehuset i sin tid ble tatt i bruk, uttalte den daværende direktør at sykehuset ikke var stort nok...

Tilbakeblikk

I 1980-årene kom en fornyet debatt om lokaliseringen av Rikshospitalet. Stortinget redegjorde i 1987 for en mulig rehabilitering og ulike løsninger for flytting av Rikshospitalet, og i 1991 redegjorde flytting av sykehuset til Gaustad.

I 1991 gjennomførte Statsbygg en idekonkurranse for fremtidig Pilestredet Park. 1. premie gikk til Spor Arkitekter for "Hospitality". I 1992 vedtok Stortinget at Rikshospitalet skulle flyttes til Gaustad, og planleggingen av ny bruk av fraflyttet området kunne starte.

Statsbygg utarbeidet utkast til reguleringsplan som ble vedtatt av Oslo bystyre i 1997. Reguleringsvedtaket inneholdte krav stilt av Oslo kommune. Det ledet hen til et samarbeid mellom Oslo kommune og stat og resultatet fremkom i forprosjektrapporten "Fra sykehus til sunne hus" i juni 1998, og et miljøoppfølgingsprogram (MOP) utarbeidet av Statsbygg i oktober 1999. Disse dokumentene stilte krav og ga retningslinjer for gjennomføring av så vel planlegging, som riving og bygging i Pilestredet Park.

Erik Engeseth, prosjektsjef

Foto: Mirjana

Kunstnerne i arbeid på Høgskoleplassen: Arne Mæland fra Os, Attila Rath Geber fra Ungarn og Marcela Romagnoli fra Chile.

Festdag 23. mai

For å markere at utvikling av Pilestredet Park er gjennomført, vil Statsbygg overlevere parken til byens befolkning 23. mai. Vi har fått med oss statsråd Heidi Grande Røys, byrådsleder Erling Lae og andre prominente gjester. Festen skal starte kl. 12.30 i Sentralparken med utlodning av kunstverk laget i parken, planting av et piletre og underholdning. Velkommen!

Granitt og tre forvandles til kunst i Pilestredet Park

I forkant av festdagen 23. mai har Statsbygg invitert tre kunstnere som skal bruke materialene fra Pilestredet Park for sitt kunstverk: granitt fra gamle sykehusbygg og et kastanje-tre som vokste mellom de gamle husene. Gjenbruk av materialer er noe som karakteriserer hele Pilestredet Park-prosjektet. Gjenvinning av bygningsmaterialer førte til at Statsbygg blant annet fikk den nasjonale miljøprisen Glassbjørnen.

De tre kunstverkene er kjøpt av Statsbygg og utbyggerne og skal loddes ut 23. mai. Skulpturene vil bli plassert i parken som gaven til beboerne og besøkende. De tre kunstnerne er: Arne Mæland fra Os, Attila Rath Geber fra Ungarn og Marcela Romagnoli fra Chile.

Inngang til apoteket og Norsk Legesenter.

Helsehuset Domus Medicus med bredt tilbud

Et nytt og stort tverrfaglig helsesenter er under etablering i det tidligere Kvinneklinikken i Pilestredet Park - helsehuset Domus Medicus. Huset vil etter hvert inneholde flere ulike helsetilbud med nært, internt samarbeid.

Flere institusjoner er allerede på plass eller på vei inn: Norsk Legesenter, Spesialistsenteret, Capio laboratoriemedisin, Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten, Føderiket, Amatheia, Vitusapotek og Ringvoll klinikken.

Hva gjør de forskjellige institusjonene?

- Norsk Legesenter er et tverrfaglig helsesenter med 50 medarbeidere organisert i ulike team: Allmennpraksis og spesialister, avdeling for bedriftshelsetjeneste (HMS), fysikalsk avdeling (psykomotorisk fysioterapeut, kiropraktor, fysioterapeut og massasjeterapeut med egen treningssal i huset), psykologer, idrettsmedisin (I løpet av våren kommer en idrettsmedisinsk klinikk med en idrettslege og idrettsfysioterapeut), kosmetisk lasermedisin (tilbyr kosmetisk behandling ved hjelp av laser) og vaksinasjoner.
- Capio Laboratoriemedisin inngår i Capio Diagnostikk AS, og er et medisinsk laboratorium som driver med analyse av alle typer prøver innen medisinsk biokjemi og klinisk mikrobiologi.
- Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten (etablert 1. januar 2004) har vel 100 ansatte. Senteret oppsummerer forskningen på viktige områder for helsetjenesten, gir støtte til kunnskapshåndtering og måler og analyserer kvaliteten i utvalgte helsetjenester ut fra pasientenes og brukernes erfaringer. Brukere er i hovedsak helsepersonell, forvaltning og ledere i helseforetakene. Men også pasienter, media og informasjonsformidlere kan ha nytte av deres aktiviteter.
- Ringvoll klinikken tilbyr hjelp med følgende: allmennmedisin, kardiologi, gynekologi, generell kirurgi, ortopedi, protesekirurgi, plastikk kirurgi – kosmetisk og medisinsk, urologi samt bedriftshelsetjeneste.
- Stiftelsen Amatheia er en rådgivningstjeneste som tilbyr gratis rådgivning/veiledning til kvinner og par som er blitt uplanlagt gravid. Amatheia er eneste i Norge som har

abortrådgivning som hovedoppgave. De driver forebyggende arbeid med ungdom.

- Vitusapotek er i 2. etg. For å komme til apoteket går man gjennom hovedinngangen og opp en trapp der elementer fra den tidligere Kvinneklinikken er tatt omsorgsfullt vare på. Det oser ganske enkelt tradisjon av teglstensveggene, og få norske apotek kan skryte av å være omgitt av så mye atmosfære. Men når man kommer inn blir man møtt av et ytterst moderne apotek.

- Vi ser på beboerne i Pilestredet Park og nærområdet for øvrig som vår viktigste kundegruppe, i tillegg til pasienter som bruker legesenteret, forteller apoteker Per Steinar Lund, som selv bor i Pilestredet Park.

Helsehuset Domus Medicus ligger i Pilestredet Park 7, innkjøring fra Stensberggata.

Statsbygg takker for seg

Dette er siste nummer av Pilebladet. Helt siden september 2000 har Statsbygg laget og distribuert Pilebladet, noen ganger i samarbeid med Oslo kommune og utbyggerne. Nå har Statsbygg fullført oppdraget sitt i Pilestredet Park. I mai overleverer vi parken til byens befolkning og takker for oss. Et pilotprosjekt som har fått mye oppmerksomhet både i Norge og i utlandet er ferdig. Vi håper at byen har fått en moderne og miljøriktig bydel. Alle de 11 numrene av Pilebladet ligger på www.statsbygg.no/pilestredetpark eller kan bestilles samlet fra Statsbygg. Takk for oss!

På vegne av prosjektet

Mirjana M. Rødningen
ansvarlig redaktør

PILEBLADET

er en informasjonsavis for prosjektet Pilestredet Park.

Bladet utgis av Statsbygg i samarbeid med utbyggerne. Bladet utkommer ved behov.

Ansvarlig redaktør:
Mirjana M. Rødningen, Statsbygg.

Spørsmål kan rettes til Statsbygg
Tlf: 22 95 40 00,
Pb 8106 Dep, 0032 Oslo,
postmottak@statsbygg.no

www.statsbygg.no